

VI. Plan dydaktyczny

Poniższy plan dydaktyczny jest podzielony na trzy zakresy tematyczne, które kończą się lekcją powtórzeniową oraz testem sprawdzającym umiejętności uczniów. Propozycje zadań, które można wykorzystać do opracowania testu zgodnego z omówioną partią materiału, znajdują się w rozdziale VII. Mogą być one dowolnie modyfikowane przez nauczycieli i dopasowywane do możliwości uczniów.

Plan dydaktyczny jest przewidziany na około 110 godzin lekcyjnych, toteż można go wykorzystać w trzyletnim cyklu nauczania. Nauczyciele, którzy realizują program w cyklu dwuletnim, mogą swobodnie wybierać spośród lekcji opartych na działaniu plastycznym i dostosować je tak, aby móc zrealizować program i osiągnąć cele zawarte w podstawie programowej. Propozycja działań plastycznych może być zastąpiona lub uzupełniona ćwiczeniami, które znajdują się w podręczniku po kolejnych rozdziałach. Dowolność w tym zakresie powinna być podyktowana kreatywnością i pomysłowością każdego nauczyciela. Plan, który stanowi jednocześnie rozkład materiału, jest elastyczny i daje możliwość indywidualizacji na lekcjach plastyki.

Klasy IV–VI				
	Tematy lekcji, propozycje technik plastycznych	Wymagania programowe		Realizacja ścieżek edukacyjnych
		podstawowe	ponadpodstawowe	
I. Zakres tematyczny – wiedza o dziedzinach sztuki				
1.	Świat wokół nas – formy i kształty, barwy i wrażenia. 1 godz.	Uczeń: – rozumie pojęcia: kształt i forma przedmiotu, harmonia, estetyka i piękno, – rozumie znaczenie języka plastyki jako języka obrazu, – odczuwa potrzebę odbioru piękna i harmonii dzieł sztuki, – dostrzega źródła twórczej inspiracji w naturze i najbliższym otoczeniu.	Uczeń: – dostrzega możliwości i ograniczenia specyfiki języka plastyki jako języka obrazu, analizuje jego cechy, – odczuwa potrzebę odbioru piękna i harmonii dzieł sztuki i ich różnorodnych treści i komunikatów, – dostrzega i wykorzystuje w pracy własnej różnorodne źródła twórczej inspiracji.	Wychowanie do życia w społeczeństwie Kształtowanie postawy szacunku dla polskiego dziedzictwa kulturowego w związku z globalizacją kultury masowej. Edukacja ekologiczna Przyroda i kultura jako wartości, które należy chronić.
2.	Byłem, widziałem, namalowałem lub Letnia przygoda – praca w dowolnej technice malarskiej. Wspomnienia z wakacji. 2 godz.	Uczeń: – określa dokumentacyjną funkcję sztuki, – stosuje plamę barwną jako podstawowy środek wyrazu artystycznego, – stosuje różne środki wyrazu plastycznego w kompozycji własnej, – dokonuje obserwacji natury i inspiruje się nią w pracy plastycznej, – zachowuje zgodność wypowiedzi z tematem.	Uczeń – twórczo interpretuje temat poprzez dobór odpowiednich środków wyrazu plastycznego, – podkreśla swoją indywidualność i subiektywizm poprzez swobodę twórczą, – poszukuje źródeł inspiracji twórczej, korzystając z albumów, ilustracji i zgromadzonych zdjęć, – twórczo wykorzystuje zdobytą wiedzę.	
3.	Miejsca, gdzie można spotkać się ze sztuką. 1 godz.	Uczeń: – wie, w jakich miejscach może mieć bezpośredni kontakt ze sztuką, – wie, w jakim celu są tworzone muzea, galerie sztuki, skanseny, – potrafi wskazać takie miejsca w swojej miejscowości lub regionie.	Uczeń: – wie, jakiego rodzaju dzieła sztuki znajdują się w galeriach sztuki, jakie w muzeach, a jakie w skansenach, – wie, co wyróżnia te miejsca, – potrafi powiedzieć, jakie dzieła sztuki eksponowane są w Izbach Regionalnych i Muzeum Wsi,	Wychowanie do życia w społeczeństwie Poznanie regionu i jego kultury. Kształtowanie tożsamości narodowej.

4.	Oko w oko – wycieczka do muzeum, galerii, zwiedzanie zabytków architektury regionu. Według oferty nauczyciela.	Uczeń: – aktywnie uczestniczy w zwiedzaniu i poznawaniu dzieł sztuki, – wymienia podstawowe dziedziny plastyczne, – potrafi w formie ustnej opisać obserwowane obiekty i dzieła sztuki, – dostrzega wartość artystyczną i rolę dokumentacyjną dzieł sztuki.	– odwiedza miejsca związane ze sztuką i pogłębia swoją wiedzę o sztuce. Uczeń: – zna miejsca we własnym mieście i regionie, w których można zetknąć się ze sztuką, – orientuje się, jakie obiekty architektoniczne i zabytki znajdują się w jego okolicy, – potrafi opisać te zabytki, podkreślając ich przynależność do dzieł sztuki, – jest otwarty na nowe doświadczenia artystyczne, zwracając uwagę na piękno i harmonię dzieł sztuki, – potrafi odczytać znaczenie i treść komunikatów przez nie przekazywanych, – potrafi wyrażać swoje opinie i sugestie, opowiadać o swoich wrażeniach.	Wychowanie do życia w społeczeństwie Miejscowe podania, przysłowia, muzyka, architektura, plastyka, tradycyjne rzemiosło, sztuka ludowa i folklor.
5.	Malarstwo – techniki i rodzaje. Dlaczego malarze tak różnie malują? Ćwiczenia z podręcznika. 2 godz.	Uczeń: – potrafi odróżnić dzieła malarskie od rysunkowych i graficznych, – potrafi wymienić podstawowe techniki malarskie: akwarela, tempera, malarstwo olejne, – rozróżnia i omawia rodzaje przedstawień w malarstwie: martwa natura, pejzaż, portret, autoportret, – zna podręcznikowe przykłady dzieł malarskich, prezentujących różne techniki i rodzaje malarstwa.	Uczeń: – potrafi wyjaśnić i omówić cechy poznanych rodzajów malarstwa oraz technik malarskich, – wskazuje w omawianych dziełach środki wyrazu plastycznego, charakterystyczne dla malarstwa (barwa, plama, światłocien, faktura), – stosuje w praktyce terminologię malarstwa, – rozpoznaje na reprodukcjach rodzaje malarstwa i techniki malarskie.	Edukacja czytelnicza i medialna Kształcenie umiejętności samodzielnego korzystania z zasobów bibliotecznych i innych nośników informacji. Kształcenie i utrwalanie nawyków kulturalnego obcowania z książką i innymi nośnikami informacji.

6.	Czarodziejka i czarownica, lub Kwiaty w wazonie – wprowadzenie wybranych technik malarskich: akwareli, gwaszu, pastelii olejnych. 2 godz.	Uczeń: – wykorzystuje zdobytą wiedzę o rodzajach malarstwa w pracy plastycznej, – stosuje poznane techniki malarskie do tworzenia określonych tematycznie i kompozycyjnie prac plastycznych, – zna i stosuje w praktyce sposoby wykonywania dzieł w różnorodnych technikach malarskich, – organizuje własny warsztat pracy, – zachowuje zgodność wypowiedzi z tematem.	Uczeń: – twórczo i przemyślane stosuje wybrane techniki malarskie w pracy plastycznej, – oryginalnie i zgodnie z logiką tematu wykonuje zadanie, – podaje źródła inspiracji plastycznej oraz dzieła, które mogłyby być wzorem do naśladowania, – rozróżnia plamy barwne charakterystyczne dla poszczególnych technik malarskich, – tworzy przemyślaną i oryginalną kompozycję plastyczną o charakterze realnym lub fantastycznym.	
7.	Rzeźba. Materiały, funkcje i rodzaje przedstawień rzeźbiarskich. Rodzaje rzeźby. Ćwiczenia z podreźnika. 2 godz.	Uczeń: – zna pojęcia: polichromia, płaskorzeźba, relief, – potrafi określić cechy charakterystyczne rzeźby i płaskorzeźby, – zna podstawowe materiały i techniki rzeźbiarskie, – klasyfikuje rzeźbę ze względu na: stosunek do przestrzeni, podejmowany temat i funkcję, – zna środki wyrazu plastycznego (faktura, światłocienie) stosowane w rzeźbie.	Uczeń: – potrafi określić cechy i specyfikę rzeźby i płaskorzeźby, liczbę wymiarów oraz uzależnienie formy rzeźbiarskiej od rodzaju użytego materiału, – omawia znaczenie użycia różnych rodzajów faktur w rzeźbie, podaje przykłady, – zna podstawy warsztatu rzeźbiarskiego, – wykorzystuje zdobytą wiedzę i umiejętności we własnych działaniach artystycznych z zakresu rzeźby, – pogłębia wiedzę, obcując ze sztuką w muzeach i galeriach.	Edukacja ekologiczna Dostrzeganie zmian zachodzących w otaczającym środowisku oraz ich wartościowanie. Edukacja czytelnicza i medialna Kształcenie umiejętności samodzielniego korzystania z zasobów bibliotecznych i innych nośników informacji. Kształcenie i utrwalanie nawyków kulturalnego obcowania z książką i innymi nośnikami informacji.
8.	Wesoły grajek – rzeźbiarskie przedstawienie postaci z instrumentem muzycznym.	Uczeń: – wykorzystuje zdobytą wiedzę o rodzajach i technikach rzeźbiarskich w pracy twórczej,	Uczeń: – w twórczy sposób wykorzystuje zdobytą wiedzę oraz umiejętności w pracy plastycznej,	

	Ptaki – instalacja przestrzenna z surowców wtórnych. 2–4 godz.	– wykonuje postać ludzką lub zwierzęcą w wybranym materiale rzeźbiarskim (głina, glina samoutwardzalna, plastelina, masa solna), – stosuje surowce wtórne w pracy plastycznej, – uwzględnia w swojej pracy różne rodzaje faktury, – organizuje własny warsztat pracy, – zachowuje zgodność wypowiedzi z tematem.	– oryginalnie i zgodnie z logiką tematu wykonuje zadanie, – stosuje różne narzędzia rzeźbiarskie (dłutka, noże), – podaje źródła inspiracji oraz dzieła wielkich mistrzów, które mogły być wzorem do naśladowania, – uzyskuje różne rodzaje faktur, stosując różnorodne narzędzia rzeźbiarskie (dłuta, nóż, drewniany patyk).	
9.	Architektura. Różne budowe w różnych epokach. Dekoracje architektoniczne. Ćwiczenia z podręcznika. 2 godz.	Uczeń: – wyjaśnia pojęcie architektura, – wymienia najważniejsze style z historii architektury i rozpoznaje je na fotografiach, – zna podręcznikowe przykłady nazwisk najwybitniejszych twórców i ich dzieła, – zna pojęcie aranżacji przestrzeni, – ma świadomość powagi i odpowiedzialności pracy architekta.	Uczeń: – potrafi omówić rozwój architektury na przestrzeni wieków, podpierając wypowiedź wybranymi przykładami, – omawia funkcje architektury dawnej i współczesnej, – gromadzi i uzupełnia wiedzę o ciekawostki architektoniczne, różne sposoby aranżacji przestrzeni.	Edukacja ekologiczna Działania plastyczne w kontekście ich wpływu na środowisko. Oszczędzanie surowców wtórnych. Wpływ codziennych czynności i zachowań człowieka na stan środowiska naturalnego.
10.	Przykładowe tematy i techniki: Dom jak marzenie – makieta, Miasteczko kraśnołudków – makieta kompleksu architektonicznego. 2–3 godz.	Uczeń: – projektuje formy architektoniczne o określonej funkcji przestrzennej, – podkreśla cechy świadczące o statyce i równowadze, symetrii i rytmie w budowlu, – umiejętnie planuje rozmieszczenie kompozycji w przestrzeni, – organizuje swój warsztat pracy, – umiejętnie współpracuje w grupie.	Uczeń: – twórczo i oryginalnie planuje i wykonuje spójną wieloelementową kompozycję przestrzenną, – kontrastuje statyczne elementy architektoniczne z dynamiką elementów naśladujących naturę (drzew, traw, kwiatów, pagórków), – przemyślanie i umiejętnie rozmieszcza komponowane elementy w przestrzeni, – posługuje się pojęciami architektonicznymi w pracy własnej, – urozmaica swój warsztat pracy, wprowadzając	Wychowanie do życia w społeczeństwie Kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji dotyczących grupy.

			materiały i surowce wtórne jako materiały plastyczne, – umiejętnie współpracuje i dokonuje podziału zadań w grupie.	
11.	Rysunek – techniki rysunkowe. Ćwiczenia z podręcznika. 2 godz.	Uczeń: – wie, że podstawowym środkiem wyrazu plastycznego w rysunku jest linia, – rozróżnia sposoby rysowania: rysunek liniarny, światłocieniowy, walorowy, lawowany, – posługuje się narzędziami rysunkowymi (ołówki, kredka, piórko, węgiel) w pracy plastycznej.	Uczeń: – rozróżnia rodzaje rysunku i potrafi opisać funkcje, jakie spełnia, – potrafi opisać, na czym polega rysunek konturowy, światłocieniowy, walorowy oraz wskazać ich cechy w reprodukcjach, – wymienia i opisuje funkcje rysunku – rysunek jako szkic, rysunek jako dzieło samodzielne i skończone, – odpowiednio dobiera narzędzia rysunkowe do określonej tematyki pracy.	
12.	Wieżowce – rysunek ołówkiem, kredką, flamastrem. W gąszczu – rysunek lawowany, np. węgiel i tusz. 1 godz.	Uczeń: – wykorzystuje zdobytą wiedzę o rodzajach linii i kreski w pracy plastycznej, – potrafi podkreślić charakter przedstawianych w rysunku elementów za pomocą zróżnicowanych kresek, otrzymanych za pomocą różnych narzędzi, – organizuje własny warsztat pracy, – zachowuje zgodność wypowiedzi z tematem.	Uczeń: – w twórczy sposób wykorzystuje zdobytą wiedzę oraz umiejętności w pracy plastycznej, – wykonuje zadanie zgodnie z logiką tematu, – wykorzystuje wiele narzędzi rysunkowych w pracy twórczej, – projektuje za pomocą kreski kompozycje liniarne oraz różnicuje fakturę dzieła, – tworzy przemyślaną i oryginalną kompozycję plastyczną o charakterze realnym opartym na obserwacji natury i otaczającej go rzeczywistości.	
13.	Grafika – dzieło w wielu egzemplarzach. Techniki graficzne. Ćwiczenia z podręcznika. 2 godz.	Uczeń: – definiuje podstawowe pojęcia dotyczące grafiki (matryca, odbitka, linoryt, drzeworyt, druk wkłęsły i wypukły), – wymienia rodzaje grafiki (przykłady z podręcznika),	Uczeń: – zna metody opracowywania matryc graficznych, – rozróżnia dzieła grafiki artystycznej (warsztatowej i użytkowej),	Edukacja ekologiczna Wpływ codziennych czynności i zachowań człowieka na stan środowiska naturalnego.

		- potrafi wskazać różnice między grafiką artystyczną i użytkową, - wyszukuje w podręczniku przykłady twórczości wybitnych grafików.	- rozpoznaje techniki graficzne na przykładach i wskazuje cechy charakterystyczne poszczególnych technik, - samodzielnie pogłębia swoją wiedzę poprzez oglądanie reprodukcji w albumach oraz oglądanie wystaw w muzeach i galeriach.	Rozwijanie wrażliwości na problemy środowiska. Edukacja czytelnicza i medialna Kształcenie umiejętności samodzielnego korzystania z zasobów bibliotecznych i innych nośników informacji. Kształcenie i utrwalanie nawyków kulturalnego obcowania z książką i innymi nośnikami informacji.
14.	Zacczarowany las. Droga do gwiazd - monotypia barwna. 1 godz.	Uczeń: - zna specyfikę grafiki jako dzieła w wielu egzemplarzach, - zna podstawowe narzędzia graficzne, - potrafi wymienić trzy podstawowe typy druku (płaski, wypukły i wklęsły), - tworzy kompozycje o charakterze fantastycznym w technice monotypii, - zachowuje zgodność wypowiedzi z tematem.	Uczeń: - wyodrębnia i nazywa kolejne etapy powstawania dzieła graficznego, - wie, jaki ma wpływ rodzaj narzędzia graficznego na charakter kreski w odbicie, - wykonuje projekt pracy, mając świadomość, że technika monotypii nie daje możliwości wielu odbitek, - twórczo interpretuje temat, - tworzy przemyślaną i oryginalną kompozycję plastyczną o charakterze fantastycznym.	
15.	Sztuka użytkowa. Ćwiczenia z podręcznika. 2 godz.	Uczeń: - wie, na czym polega różnica między rzemiosłem artystycznym a wzornictwem przemysłowym, - wyjaśnia pojęcie funkcjonalności, - wie, na czym polega praca artysty projektanta, - potrafi wymienić przykłady przedmiotów należących do rzemiosła artystycznego i wzornictwa przemysłowego.	Uczeń: - omawia różnice między wzornictwem przemysłowym a rzemiosłem artystycznym na wskazanych przykładach dotyczących sztuki dawnej i współczesnej, - rozumie znaczenie funkcjonalności dla użytkownika przedmiotu, - orientuje się w zakresie zadań artysty projektanta, - samodzielnie pogłębia swoją wiedzę poprzez oglądanie reprodukcji w albumach oraz wystaw w muzeach i galeriach.	Edukacja czytelnicza i medialna Świadomość i odpowiedzialność w korzystaniu ze środków komunikacji masowej (telewizji, komputerów, prasy). Przygotowanie do samodzielnego poszukiwania potrzebnych informacji i materiałów. Kształtowanie postawy szacunku dla polskiego dziedzictwa kulturowego w związku

				z globalizacją kultury masowej.
16.	Modny ubiór – rysunek kredką. Ramka na zdjęcie (propozycja z podręcznika) lub Pojazd wielofunkcyjny – praca w technice kolażu. 2 godz.	Uczeń: – zna i stosuje w praktyce zasadę estetyki i funkcjonalności, – potrafi komponować z różnorodnych materiałów, dobierając ich właściwości kolorystyczne i fakturowe do tematyki pracy, – organizuje własny warsztat pracy, – zachowuje zgodność wypowiedzi z logiką tematu.	Uczeń: – zna i stosuje w sposób ciekawy i oryginalny zasady funkcjonalności i estetyki we własnej pracy plastycznej, – przedstawia ciekawą koncepcję artystyczną, zgodną z założeniem tematu, – stosuje różnorodne materiały i techniki łączenia ich na płaszczyźnie, – potrafi wskazać źródła inspiracji twórczej w otaczającej go rzeczywistości (prasa, telewizja, natura).	
17.	Sztuka ludowa. Dbałość o wartości własnej tradycji. 1 godz.	Uczeń: – zna i rozumie pojęcie sztuki ludowej, – wie, co to jest rękodzieło ludowe, – potrafi wymienić dziedziny sztuki ludowej (garniarstwo, tkactwo, plecionkarstwo), – wymienia cechy twórczości ludowej.	Uczeń: – zna polskie regiony kulturowe i potrafi wymienić cechy charakterystyczne ich twórczości ludowej, – wskazuje źródła twórczej inspiracji artystów ludowych, – samodzielnie pogłębia swoją wiedzę poprzez oglądanie reprodukcji w albumach oraz poprzez bezpośredni kontakt ze sztuką ludową swojego regionu.	Wychowanie do życia w społeczeństwie Miejscowe podania, przysłowia, muzyka, architektura, plastyka, tradycyjne rzemiosło, sztuka ludowa i folklor. Charakterystyka kulturowa regionu.
18.	Kolorowe jarmarki. Rękodzieła jak ludowe – wycinanka. Dzbanuszki i dwójaczk – formy przestrzenne użytkowe z gliny ceramicznej, masy samoutwardzalnej lub solnej. 2 godz.	Uczeń: – potrafi wykonać kompozycję płaską lub przestrzenną, inspirowaną sztuką ludową, – dobiera materiały oraz techniki do charakteru pracy plastycznej, – potrafi zastosować różnorodne techniki składania i wycinania papieru, aby uzyskać motywy oparte na rytmie lub symetrii, – zachowuje zgodność wypowiedzi z tematem.	Uczeń: – zna i wykorzystuje w pracy plastycznej najbardziej charakterystyczne motywy sztuki ludowej, – w twórczy i oryginalny sposób interpretuje temat i przedstawia własną koncepcję artystyczną, – wiadomie dobiera materiały i techniki pracy do charakteru dzieła, – potrafi wskazać źródła inspiracji twórczej w otaczającej go przyrodzie.	

19.	<i>Ile znamy, ile pamiętamy?</i> Lekcja powtórzeniowa. Znajomość podstawowych dziedzin i pojęć plastycznych. 1 godz. Test sprawdzający umiejętności.	Uczeń: – zna podstawowe dziedziny plastyki, – zna najważniejsze pojęcia języka plastyki, – dostrzega symboliczny i informacyjny charakter sztuki, – potrafi wskazać obszary oddziaływania plastyki na inne dziedziny sztuki, kultury i życia codziennego.	Uczeń: – zna podstawowe dziedziny plastyki, twórców oraz pojęcia języka plastyki, – potrafi wskazać dzieła i ich twórców, reprezentujących określone dziedziny plastyczne, – wykorzystuje wiedzę do interpretowania i analizowania wybranych dzieł sztuki, – omawia na określonych przykładach obszary oddziaływania plastyki na inne dziedziny sztuki, kultury, życia codziennego, – umiejętnie tworzy mapę pamięci, nadając jej ciekawą formę plastyczną.	
II. Zakres tematyczny – najważniejsze elementy formy plastycznej				
1.	Barwa – podział, wymowa i oddziaływanie barw. Paleta barwna. 2 godz.	Uczeń: – wymienia barwy czyste, podstawowe, pochodne, – wymienia pary barw podstawowych, z których otrzymuje się odpowiednie barwy dopełniające, – uzyskuje poszczególne barwy dopełniające poprzez łączenie par barw podstawowych, – wie, co to są barwy ciepłe i zimne i różni je, – opisuje różnice między barwami ciepłymi i zimnymi.	Uczeń: – wyjaśnia pojęcie gamy kolorystycznej szerokiej i wąskiej, ciepłej i zimnej, – potrafi wykorzystać właściwości barw ciepłych i zimnych w stworzeniu określonego nastroju w pracy malarskiej, – wie, na czym polega i czym charakteryzuje się relatywizm barwny, – wykorzystuje wiedzę w twórczych działaniach plastycznych, – świadomie i celowo posługuje się barwą, – potrafi określić gamę kolorystyczną zastosowaną w dziele malarskim.	Edukacja czytelnicza i medialna Sposoby i procesy komunikacji międzyludzkiej. Przygotowanie do odbioru różnych przekazów, w tym również symboli i znaków.
2.	Akwarium, Zimowe kwiaty lub Spacer po tęczy – zastosowanie gamy barw ciepłych i zimnych. Zastosowanie wybranych technik malarskich.	Uczeń: – potrafi zastosować gamę barw ciepłych i zimnych, wykazując różnice między nimi, – potrafi stworzyć kompozycje, ukazując określony nastrój za pomocą barwy,	Uczeń: – twórczo i oryginalnie komponuje pracę plastyczną, stosując poznane gamy barw ciepłych i zimnych, – świadomie stosuje wybraną technikę malarską, dopasowując ją do tematu,	

	2 godz.	– posługuje się wybraną techniką malarską (farby plakatowe, pastele olejne) w tworzeniu kompozycji inspirowanej naturą.	– świadomie posługuje się określoną gamą kolorystyczną we własnej pracy plastycznej, – wykorzystuje w pracy plastycznej właściwości wzajemnego oddziaływania barw ciepłych i zimnych, – twórczo interpretuje temat, – tworzy przemyślaną i oryginalną kompozycję plastyczną o charakterze fantastycznym lub realnym.	
3.	Linia i kreska jako określenie płaszczyzny i przestrzeni. 1 godz.	Uczeń: – potrafi rozróżnić rodzaje kresek i linii, – rozumie rolę kreski jako podstawowego środka wyrazu plastycznego w rysunku, – stosuje różne narzędzia rysunkowe (ołówki, kredkę, piórko, węgiel), wykorzystując ich właściwości w pracach plastycznych, – stosuje i różnicuje linie i kreskę w pracach plastycznych.	Uczeń: – potrafi opisać cechy charakterystyczne różnych rodzajów kresek, – wie, jakimi narzędziami uzyskuje się różne kreski w rysunku, – wie, jakie czynniki wpływają na różnicowanie kresek w dziełach artystów, – świadomie i przemyślanie stosuje zróżnicowane kreski we własnych pracach plastycznych, – samodzielnie pogłębia swoją wiedzę poprzez oglądanie reprodukcji w albumach oraz oglądanie wystaw w muzeach i galeriach.	Edukacja czytelnicza i medialna Sposoby i procesy komunikacji międzyludzkiej. Przygotowanie do odbioru różnych przekazów, w tym również symboli i znaków.
4.	Liście – rysunek ołówkiem i frotaż. Pada deszcz – rysunek węglem ławowanym tuszem. 1–2 godz.	Uczeń: – wykorzystuje kreskę jako podstawowy środek wyrazu plastycznego, – stosuje kreskę jako kontur w przedstawieniach na płaszczyźnie,	Uczeń: – twórczo i oryginalnie przedstawia własny projekt pracy, – wykorzystuje zdobytą wiedzę w twórczy sposób,	

		- buduje kompozycję za pomocą zróżnicowanych kresek, - wykorzystuje różnorodne narzędzia w prostej kompozycji plastycznej, - zachowuje zgodność wypowiedzi plastycznej z tematem.	- podkreśla charakter i zróżnicowanie przedstawionych w rysunku kształtów poprzez różnego rodzaju kreśli i różnorodne narzędzia pracy, - potrafi wskazać źródła inspiracji twórczej w otaczającej go przyrodzie.	
5.	Plama barwna w malarstwie. 1 godz.	Uczeń: - wie, czym jest plama w obrazie, - potrafi rozróżnić luźny i zwarty układ plam barwnych w wybranych przykładach, - potrafi określić, co to jest plama miękka i plama obrysowana konturem, - stosuje i różnicuje plamę w pracach plastycznych.	Uczeń: - rozumie i opisuje charakter plam barwnych na przykładach wybranych dzieł, - potrafi wskazać w dziełach różnego rodzaju plamy barwne: miękkie, ostre, obrysowane konturem, - samodzielnie pogłębia swoją wiedzę, oglądając reprodukcje w albumach.	Edukacja czytelnicza i medialna Sposoby i procesy komunikacji międzyludzkiej. Przygotowanie do odbioru różnych przekazów, w tym również symboli i znaków.
6.	Żaglówki na morzu – laminowanie bibułki i frotaż. Kontrast plam barwnych. Motyle na tle nieba – pastel suchy, miękka plama barwna. 2 godz.	Uczeń: - zna rodzaje plam barwnych i wykorzystuje je w pracy własnej, - potrafi tworzyć kompozycje, ukazując określony nastrój za pomocą barwy i plamy, - tworzy kompozycję o tematyce realnej, opartej na obserwacji i doświadczeniu, - organizuje własny warsztat pracy, - zachowuje zgodność wypowiedzi z tematem.	Uczeń: - w twórczy sposób wykorzystuje znane mu rodzaje plam barwnych w pracy plastycznej, - tworzy oryginalną i ciekawą kompozycję na płaszczyźnie o tematyce realnej, - stosuje różne środki wyrazu plastycznego w postaci barwy, kreśli i faktury, - potrafi wskazać źródła inspiracji twórczej w otaczającej go przyrodzie.	
7.	Faktura. 1 godz.	Uczeń: - definiuje pojęcie: faktura, - potrafi wskazać różnice fakturalne w przedmiotach z otoczenia i w twórczych dziełach natury, - podejmuje próbę wskazania różnic fakturalnych w dziele sztuki,	Uczeń: - wskazuje sposoby różnicowania faktury w danej dziedzinie sztuki, - potrafi wykorzystać rodzaje faktur w pracy własnej, podkreślając tym charakter i tematykę dzieła plastycznego,	Edukacja czytelnicza i medialna Sposoby i procesy komunikacji międzyludzkiej. Przygotowanie do odbioru różnych przekazów, w tym również symboli i znaków.

		– wie, jaki wpływ ma rodzaj użytego narzędzia na rodzaj faktury.	– opisuje różnice fakturalne w dziełach sztuki, – świadomie stosuje fakturę jako środek wyrazu artystycznego w pracy własnej.	
8.	Zwierzątka małe i duże – kolaż. Siłskie, puchate i chropowate – relief z różnorodnych materiałów. 2 godz.	Uczeń: – wykorzystuje w pracy plastycznej materiały o zróżnicowanej fakturze, – komponuje prace plastyczne o zróżnicowanej fakturze, – tworzy kompozycje o charakterze fantastycznym lub realnym w technice reliefu, – zachowuje zgodność wypowiedzi z tematem.	Uczeń: – improwizuje zestawienia fakturalne, komponując w twórczy sposób prace plastyczną w technice reliefu, – potrafi dostosować fakturę plam do tematyki i idei pracy, – twórczo interpretuje temat, – tworzy przemyślaną i oryginalną kompozycję plastyczną o charakterze fantastycznym lub realnym.	
9.	Kompozycja jako organizacja płaszczyzny i przestrzeni. 2 godz.	Uczeń: – zna pojęcie: kompozycja, – definiuje pojęcia: kompozycja rytmiczna, symetria osiowa i środkowa, – potrafi wskazać przykłady poszczególnych rodzajów kompozycji w przyrodzie i najbliższym otoczeniu, – wie, jakie elementy tworzą układy kompozycyjne na płaszczyźnie i w przestrzeni.	Uczeń: – zna pojęcie: kompozycja, – definiuje pojęcia: kompozycja rytmiczna, symetryczna, równoważna, – potrafi wskazać przykłady poszczególnych rodzajów kompozycji w przyrodzie i najbliższym otoczeniu, – wie, jakie elementy tworzą układy kompozycyjne na płaszczyźnie i w przestrzeni.	Edukacja czytelnicza i medialna Sposoby i procesy komunikacji międzyludzkiej. Przygotowanie do odbioru różnych przekazów, w tym również symboli i znaków.
10.	Karta świąteczna – kolaż. Kompozycja osiowa z suszonych kwiatów i nasion. Mobile – ruchoma kompozycja przestrzenna. 2 godz.	Uczeń: – zna i stosuje wybrane rodzaje kompozycji w pracy plastycznej, – potrafi dobrać odpowiednio materiały tak, aby uzyskać określony tematyczny efekt, – tworzy kompozycje o charakterze realnym lub fantastycznym, – organizuje własny warsztat pracy,	Uczeń: – zna i świadomie wykorzystuje rodzaje kompozycji we własnej twórczej pracy, – stosuje różnorodny warsztat pracy, dobierając materiały do charakteru kompozycji, – tworzy oryginalną i ciekawą kompozycję o tematyce realnej lub fantastycznej na płaszczyźnie lub w przestrzeni,	Edukacja ekologiczna Wpływ codziennych czynności i zachowań człowieka na stan środowiska naturalnego. Rozwijanie wrażliwości na problemy środowiska.

		– zachowuje zgodność wypowiedzi z tematem.	– potrafi wskazać źródła inspiracji twórczej w otaczającej go przyrodzie.	
11.	Perspektywa. 1 godz.	Uczeń: – wyjaśnia pojęcie perspektywy, – wymienia rodzaje perspektyw (kulisowa, linearna, powietrzna), – opisuje na przykładach cechy poszczególnych rodzajów perspektyw.	Uczeń: – wyjaśnia, na czym polegają różne rodzaje perspektyw i zauważa różnice między nimi w omawianych dziełach, – omawia perspektywę jako sposób uzyskania iluzji przestrzeni na płaszczyźnie, – dostrzega znaczenie perspektywy w dziełach.	Edukacja czytelnicza i medialna Sposoby i procesy komunikacji międzyludzkiej. Przygotowanie do odbioru różnych przekazów w tym również symboli i znaków.
12.	Kule, sześciany i stożki – określenie przestrzeni za pomocą światłocienia i perspektywy zbieżnej i kulisowej. 2 godz.	Uczeń: – wie, jakimi środkami wyrazu plastycznego uzyskać wrażenie głębi na płaszczyźnie, – zna zasady perspektywy zbieżnej i potrafi wykonać szkice perspektywiczne na podstawie obserwacji ułożonych brył lub innych przedmiotów, – potrafi określić ich przestrzenność za pomocą światłocienia i cieniowania.	Uczeń: – wskazuje na przykładach środki wyrazu plastycznego, dzięki którym powstało wrażenie głębi na płaszczyźnie, – swobodnie wykonuje szkice oparte na obserwacji modeli brył, – określa ich przestrzenność, stosując światłocień i walor jednej barwy, – potrafi zachować proporcje brył oraz zastosować zasady perspektywy zbieżnej i elementy perspektywy kulisowej, – świadomie i celowo organizuje przestrzeń na płaszczyźnie.	
13.	Ile znamy, ile pamiętamy? Lekcja powtórzeniowa. Podstawowe środki wyrazu plastycznego w dziełach sztuki. 1 godz. Test sprawdzający umiejętności.	Uczeń: – zna podstawowe pojęcia języka plastyki, – posługuje się językiem plastyki w mowie i twórczości własnej, – dostrzega najważniejsze środki wyrazu plastycznego w wybranych dziełach plastycznych, – potrafi wyodrębnić podstawowe pojęcia plastyczne spośród innych treści.	Uczeń: – zna bardzo dobrze podstawowe pojęcia języka plastyki, – świadomie i umiejętnie posługuje się językiem plastyki w mowie i twórczości własnej oraz podczas omawiania i interpretowania dzieł plastycznych, – potrafi wyodrębnić podstawowe pojęcia plastyczne spośród innych treści	

			i umiejętnie posługiwać się nimi, – jest wrażliwy na piękno i przestanie sztuki.	
III. Zakres tematyczny – wiedza o dziejach sztuki				
1.	Co to jest historia sztuki? 1 godz.	Uczeń: – zna pojęcia: dzieło sztuki, styl, epoka, – wyjaśnia, dlaczego historia sztuki należy do dyscyplin wiedzy, – potrafi rozróżnić dzieła należące do sztuki świeckiej i sakralnej, – wymienia najważniejsze dziedziny sztuki.	Uczeń: – zna nazwy epok w dziejach sztuki, – omawia funkcje sztuki na przestrzeni dziejów, – wie, co to są sceny batalistyczne, historyczne, malarstwo rodzajowe i pejzażowe, – samodzielnie pogłębia swoją wiedzę poprzez oglądanie reprodukcji w albumach oraz oglądanie wystaw w muzeach i galeriach.	Edukacja czytelnicza i medialna Kształcenie umiejętności samodzielnego korzystania z zasobów bibliotecznych i innych nośników informacji. Kształcenie i utrwalanie nawyków kulturalnego obcowania z książką i innymi nośnikami informacji.
2.	Moje „dzieło sztuki” – praca w dowolnej technice, przestrzenna lub płaska. 1–2 godz.	Uczeń: – wykorzystuje wiedzę o technikach plastycznych w pracy własnej, – dobiera technikę do wybranego przez siebie tematu pracy, – potrafi dobrać odpowiednie materiały tak, aby uzyskać określony tematycznie efekt, – tworzy kompozycje o charakterze realnym lub fantastycznym, – organizuje własny warsztat pracy.	Uczeń: – zna i świadomie wykorzystuje różnorodne techniki plastyczne we własnej twórczej pracy, – stosuje urozmaicony warsztat pracy, dobierając materiały do charakteru kompozycji, – tworzy oryginalną i ciekawą kompozycję o tematyce realnej lub fantastycznej na płaszczyźnie lub w przestrzeni, – potrafi wskazać źródła inspiracji twórczej.	

3.	Sztuka prehistoryczna. Epoka paleolitu, neolitu, brązu i żelaza. 1 godz.	Uczeń: - wymienia epoki prehistoryczne (paleolit, neolit, epoka brązu i żelaza), - podaje przykłady zabytków sztuki prehistorycznej (przykłady z podręcznika), - wyjaśnia pojęcie: kromlech, - zna zabytki sztuki tużyczej z obszaru dzisiejszej Polski.	Uczeń: - zna i opisuje przykłady zabytków poszczególnych epok prehistorycznych, - wymienia miejsca najbardziej znanych odkryć malarstwa jaskiniowego (Altamira, Lascaux), - analizuje znaczenie i funkcję malarstwa naskalnego, - omawia osiągnięcia kultury i sztuki tużyczej, - pogłębia swoją wiedzę poprzez studiowanie literatury przedmiotu, oglądanie reprodukcji w albumach.	Edukacja czytelnicza i medialna Kształcenie umiejętności samodzielnego korzystania z zasobów bibliotecznych i innych nośników informacji. Kształcenie i utrwalanie nawyków kulturalnego obcowania z książką i innymi nośnikami informacji.
4.	Kamienna świątynia lub Pędzące stado – technika odpychania wody przez olej. 2 godz.	Uczeń: - wykorzystuje w pracy plastycznej tematykę i kolorystykę inspirowaną malarstwem naskalnym, - komponuje pracę, uwzględniając zasadę dynamiki lub statyki, - wykorzystuje wiedzę o malarstwie naskalnym w pracy twórczej, - podejmuje próbę przedstawienia sylwetek różnych zwierząt, - stosuje w pracy plastycznej poznane rodzaje plam malarskich (ostra, miękka, otoczona konturem), - formułuje problem plastyczny i rozwiązuje go, - zachowuje zgodność wypowiedzi z tematem.	Uczeń: - w twórczy sposób wykorzystuje zdobytą wiedzę oraz umiejętności w pracy plastycznej, - twórczo, oryginalnie i zgodnie z logiką tematu wykonuje zadanie, - świadomie nawiązuje do stylistyki malarstwa naskalnego i kamiennej, kultowej architektury tego okresu, - wykorzystuje w pracy plastycznej poznane rodzaje plam malarskich, kresek i linii oraz innych środków wyrazu plastycznego (faktura, światłocien, gama barwna), - umiejętnie stosuje zasadę dynamiki i statyki w pracy własnej, - podaje źródła inspiracji, które mogły być wzorem do naśladowania.	
5.	W cieniu piramid – sztuka starożytnego Egiptu. 1 godz.	Uczeń: - określa w czasie powstanie kultury i sztuki starożytnego Egiptu,	Uczeń: - dostrzega i analizuje uwarunkowania geograficzne, religijne i społeczne, mające wpływ na	Edukacja czytelnicza i medialna Kształcenie umiejętności samodzielnego

		– rozumie pojęcia: politeizm, mumifikacja, piramida, hieroglify, – wymienia podręcznikowe przykłady zabytków starożytnego Egiptu, – wyjaśnia, na czym polega kanon w sztuce egipskiej, – rozumie pojęcie kompozycji (perspektywy) pasowej.	charakter architektury i sztuki egipskiej, – wymienia miejsca, w których znajdują się najważniejsze zabytki (Giza, Teby, Dolina Królów), – analizuje rzeźbę monumentalną – hierarchizacja w rzeźbie, – pogłębia swoją wiedzę poprzez studiowanie literatury przedmiotu, oglądanie reprodukcji w albumach.	korzystania z zasobów bibliotecznych i innych nośników informacji. Kształcenie i utrwalanie nawyków kulturalnego obcowania z książką i innymi nośnikami informacji.
6.	Amulet – płasko-rzeźba lub relief w układzie centralnym. 1 godz.	Uczeń: – rozróżnia relief od płaskorzeźby, – formułuje problem plastyczny oparty na twórczej wyobraźni i rozwiązuje go, – modeluje rysunek w dowolnym materiale (głina, plastelina, masa solna), tworzy pracę plastyczną nawiązującą do sztuki omawianego okresu, – zachowuje zgodność wypowiedzi plastycznej z tematem, – organizuje swój warsztat pracy zgodnie z założeniami tematu.	Uczeń: – w twórczy sposób wykorzystuje zdobytą wiedzę o technikach i rodzajach rzeźby w pracy plastycznej, – twórczo i oryginalnie przedstawia własny projekt, – podaje źródła inspiracji oraz dzieła, które mogły być wzorem do naśladowania, – rozumie funkcje użytkową i magiczno-kulturową sztuki starożytnego Egiptu, – stosuje różne narzędzia rzeźbiarskie (dłutka, noże), – stosuje środki wyrazu artystycznego w postaci faktury we własnej półprzestrzennej kompozycji.	
7.	Cztery pory roku – perspektywa pasowa, kanon w przedstawieniach postaci ludzkiej. Paście olejne. 2 godz.	Uczeń: – potrafi opisać i zaznaczyć w rysunku cechy kanonu sztuki egipskiej (sposób przedstawienia postaci), – komponuje, uwzględniając perspektywę pasową jako sposób przedstawienia przestrzeni na płaszczyźnie,	Uczeń: – opisuje cechy kanonu egipskiego, wskazuje je i omawia na przykładach, – oryginalnie i ciekawie komponuje własną pracę plastyczną, uwzględniając w niej cechy sztuki starożytnego Egiptu,	Edukacja ekologiczna Wpływ codziennych czynności i zachowań człowieka na stan środowiska naturalnego.

		- różnicuje kolorystykę w poszczególnych częściach kompozycji, nawiązując do zmian zachodzących w przyrodzie w poszczególnych porach roku, - zachowuje zgodność wypowiedzi plastycznej z tematem.	- umiejętnie stosuje perspektywę pasową jako sposób przedstawienia przestrzeni na płaszczyźnie, - podaje źródła inspiracji, które mogły być wzorem do naśladowania, - przedstawia ciekawą koncepcję artystyczną pod względem kompozycyjnym, kolorystycznym i zawartej treści.	Rozwijanie wrażliwości na problemy środowiska.
8.	Piękno doskonałe – sztuka starożytnej Grecji. 2 godz.	Uczeń: - określa położenie starożytnej Grecji oraz ramy czasowe rozwoju sztuki, - opisuje cechy trzech porządków architektonicznych: doryckiego, jońskiego i korynckiego, - wymienia podręcznikowe przykłady zabudów architektury i rzeźby greckiej oraz ich twórców (Myron, Poliklet, Fidiasz), - zna style malarstwa wazowego (czarnofiгурowe, czerwofiгурowe), - wymienia i opisuje tematykę dzieł malarskich.	Uczeń: - omawia warunki rozwoju architektury i sztuki starożytnej Grecji, - opisuje cechy architektury greckiej i wskazuje przykłady budowli w stylu doryckim, jońskim i korynckim, - omawia i analizuje treść scen przedstawionych na wazach w określonym stylu, - wyjaśnia i wskazuje na przykładach cechy kanonu w rzeźbie greckiej, - dostrzega znaczenie kultury i sztuki starożytnej w rozwoju cywilizacji europejskiej, - dostrzega na reprodukcjach środki wyrazu plastycznego i ich funkcje, - pogłębia swoją wiedzę poprzez studiowanie literatury przedmiotu, oglądanie reprodukcji w albumach.	Edukacja czytelnicza i medialna Kształcenie umiejętności samodzielnego korzystania z zasobów bibliotecznych i innych nośników informacji. Kształcenie i utrwalanie nawyków kulturalnego obcowania z książką i innymi nośnikami informacji. Wychowanie do życia w społeczeństwie Poznanie regionu i jego kultury. Kształtowanie tożsamości narodowej.
9.	Uczta u Greków lub Igrzyska – praca malarska. Barwy podstawowe i pochodne. Dowolna technika malarska. 2 godz.	Uczeń: - wie, na czym polega kanon w sztuce greckiej, - podkreśla znaczenie kultu piękna ciała w sztuce greckiej, uwzględniając go we własnej pracy plastycznej,	Uczeń: - wie, na czym polega kanon w sztuce greckiej i stosuje te zasady w pracy plastycznej, - twórczo, przemyślanie i oryginalnie przedstawia własną koncepcję pracy,	

		- komponuje pracę swobodnie nawiązującą do kultury greckiej, podkreślającą ponadczasowy etos sportu, - zachowuje zgodność wypowiedzi plastycznej z tematem.	uwzględniając w niej szczególne znaczenie kultu piękna ciała człowieka, - celowo nawiązuje do kultury greckiej, łącząc scenę rodzajową z elementami architektury greckiej, - przedstawia ciekawą koncepcję artystyczną pod względem kompozycyjnym, kolorystycznym i zawartej treści, - podaje źródła inspiracji, które mogły być wzorem do naśladowania.	
10.	Dla cesarzy i ludu – sztuka starożytnego Rzymu. 1 godz.	Uczeń: - określa położenie starożytnego Rzymu oraz ramy czasowe rozwoju sztuki, - rozumie pojęcia: politeizm, łuk, sklepienie, kopuła, - opisuje zasady konstrukcji i przeznaczenie term, łuków triumfalnych i akweduktów, - wymienia podręcznikowe przykłady zabytków starożytnego Rzymu, - rozumie zasady rzeźby realistycznej i malarstwa iluzjonistycznego.	Uczeń: - omawia warunki rozwoju architektury i sztuki starożytnego Rzymu, - opisuje cechy architektury rzymskiej i wskazuje je na przykładach, - dostrzega znaczenie kultury i sztuki starożytnej w rozwoju cywilizacji europejskiej, - dostrzega na reprodukcjach środki wyrazu plastycznego i ich funkcje, - pogłębia swoją wiedzę poprzez studiowanie literatury przedmiotu, oglądanie reprodukcji w albumach.	Edukacja czytelnicza i medialna Kształcenie umiejętności samodzielnego korzystania z zasobów bibliotecznych i innych nośników informacji. Kształcenie i utrwalanie nawyków kulturalnego obcowania z książką i innymi nośnikami informacji. Wychowanie do życia w społeczeństwie Poznanie regionu i jego kultury. Kształtowanie tożsamości narodowej.
11.	Portret lub autoportret – praca malarska. 1–2 godz.	Uczeń: - zna tematykę malarstwa rzymskiego, - wie, że portret był częstym tematem w malarstwie rzymskim, - tworzy własną pracę plastyczną – portret – podkreślając realizm twarzy portretowanej osoby,	Uczeń: - zna pojęcie realizmu i stosuje go we własnej pracy twórczej, - rozumie różnice między idealizmem greckim a rzymskim realizmem, omawia różnice na przykładach, - omawia typy portretów w malarstwie starożytnego Rzymu,	

		- dobiera techniki malarską do tematyki pracy i własnych możliwości, - zachowuje zgodność wypowiedzi plastycznej z tematem.	- w twórczy i przemysłany sposób komponuje własną pracę plastyczną, uwzględniając w niej środki wyrazu artystycznego w postaci faktury, plamy barwnej, kreski i światłocienia, - podaje źródła inspiracji, które mogły być wzorem do naśladowania.	
12.	Średniowiecze – sztuka romańska. 1 godz.	Uczeń: - określa ramy czasowe sztuki romańskiej i wyjaśnia pochodzenie nazwy, - wymienia cechy sztuki romańskiej (monumentalność, geometryzacja, statyka, prawo ram), - wyjaśnia pojęcia (apsyda, transept, portal, kapitel, tympanon, sklepienie kolebkowe i krzyżowe, fresk, miniatura, inicjał), - rozumie edukacyjny charakter sztuki romańskiej, - potrafi wymienić podręcznikowe przykłady architektury, rzeźby i malarstwa romańskiego.	Uczeń: - omawia okoliczności rozwoju sztuki romańskiej, - prawidłowo używa terminologii dotyczącej architektury, malarstwa i rzeźby romańskiej, - analizuje i interpretuje dzieła rzeźbiarskie i malarskie sztuki romańskiej, - dostrzega i analizuje wartość symboliczną sztuki romańskiej, - wymienia zabytki romańskie w Polsce i Europie, - wie, na czym polega związek rzeźby i malarstwa z architekturą w romanizmie, - dostrzega na reprodukcjach środki wyrazu plastycznego i ich funkcje, - pogłębia swoją wiedzę poprzez studiowanie literatury przedmiotu, oglądanie reprodukcji w albumach, bezpośredni kontakt z dziełami sztuki.	Edukacja czytelnicza i medialna Kształcenie umiejętności samodzielnego korzystania z zasobów bibliotecznych i innych nośników informacji. Kształcenie i utrwalanie nawyków kulturalnego obcowania z książką i innymi nośnikami informacji.

13.	Rycerze, damy i smoki Kolaż. 2 godz.	Uczeń: – wykorzystuje wiedzę o średniowieczu we własnej pracy plastycznej, – potrafi podkreślić charakter przedstawianych w rysunku elementów i postaci za pomocą różnorodnych materiałów plastycznych, tworząc kolaż, – tworzy kompozycje o charakterze fantastycznym w technice łączonej, – organizuje własny warsztat pracy, – zachowuje zgodność wypowiedzi z tematem.	Uczeń: – w twórczy sposób wykorzystuje zdobytą wiedzę o sztuce średniowiecza w pracy plastycznej, – twórczo, ciekawie i oryginalnie wykonuje zadanie zgodnie z logiką tematu, – wykorzystuje wiele różnorodnych materiałów i tworzyw do wykonania pracy w technice kolażu, – tworzy układ, w którym postaci fantastyczne i realne ukazane są na tle typowej architektury romańskiej lub jej charakterystycznych fragmentów, – przedstawia ciekawą koncepcję artystyczną pod względem kompozycyjnym, kolorystycznym i zawartej treści, – podaje źródła inspiracji, które mogły być wzorem do na-	śladowania.
14.	Średniowiecze – sztuka gotycka. 1 godz.	Uczeń: – określa ramy czasowe sztuki gotyckiej i wyjaśnia pochodzenie nazwy, – wymienia cechy sztuki gotyckiej (dynamika, strzelistość, dekoracyjność), – wyjaśnia pojęcia: maswerk, rozeta, witraż, transept, sklepienie krzyżowo-żebrowe, Pieta, malarstwo tablicowe, – potrafi wymienić podręcznikowe przykłady architektury, rzeźby i malarstwa gotyckiego.	Uczeń: – określa pochodzenie sztuki gotyckiej, – prawidłowo używa terminologii dotyczącej sztuki gotyckiej, – opisuje i interpretuje dzieła rzeźbiarskie i malarskie sztuki gotyckiej, – zna i opisuje twórczość Wita Stwosza, – wymienia zaabytki gotyckie w Polsce i Europie, – dostrzega na reprodukcjach środki wyrazu plastycznego	Uczeń: – określa pochodzenie sztuki gotyckiej, – prawidłowo używa terminologii dotyczącej sztuki gotyckiej, – opisuje i interpretuje dzieła rzeźbiarskie i malarskie sztuki gotyckiej, – zna i opisuje twórczość Wita Stwosza, – wymienia zaabytki gotyckie w Polsce i Europie, – dostrzega na reprodukcjach środki wyrazu plastycznego

15.	Ozdobny inicjał – malarstwo miniaturowe. 1 godz.	Uczeń: – potrafi wskazać cechy średniowiecznego malarstwa, – wymienia miniaturę jako jeden z rodzajów malarstwa średniowiecznego, – inspirowuje się we własnej pracy plastycznej dziełami sztuki średniowiecznej, – stosuje ornament jako element kompozycji na płaszczyźnie, – projektuje krój dowolnej litery i wkomponowuje ją w określonej płaszczyźnie, – zachowuje zgodność wypowiedzi plastycznej z tematem.	Uczeń: – twórczo inspirowuje się dziełami sztuki średniowiecznej we własnej pracy plastycznej, – wskazuje i omawia rodzaje i cechy malarstwa średniowiecznego na przykładach, – w sposób oryginalny i przemyślany tworzy kompozycję literniczą w połączeniu z malarstwem miniaturowym i ornamentem, – inspirowuje się tematyką średniowiecznego malarstwa iluminacyjnego w doborze treści obrazu, – podaje źródła inspiracji, które mogły być wzorem do naśladowania.	Wychowanie do życia w społeczeństwie Poznanie regionu i jego kultury. Kształtowanie tożsamości narodowej.
16.	Wycieczka – architektura sakralna w mojej okolicy. Połączenie zwiedzania z plenerem rysunkowym. Wycieczka kilkugodzinna.	Uczeń: – aktywnie uczestniczy w zwiedzaniu i poznawaniu zabytków sztuki sakralnej, – zna podstawowe pojęcia architektoniczne: nawa, portal, sklepienie, plan, witraż, wieża, – potrafi w formie ustnej opisać obserwowane obiekty i dzieła sztuki, – dostrzega wartość artystyczną i rolę kulturową architektury sakralnej, – odzwierciedla efekty obserwacji własnej w szkicach z natury.	Uczeń: – zna miejsca we własnym mieście i regionie, w których znajdują się obiekty sakralne, – potrafi opisać te zabytki, podkreślając ich przynależność do dzieł sztuki, – jest otwarty na nowe doświadczenia artystyczne i zwraca uwagę na piękno i harmonię dzieł sztuki, – potrafi wyrażać swoje opinie i sugestie, opowiadać o swoich wrażeniach, – odzwierciedla obserwacje w ciekawych i zróżnicowanych pod względem środków wyrazu artystycznego, szkicach z natury.	Edukacja ekologiczna Kształtowanie postawy szacunku dla polskiego dziedzictwa kulturowego w związku z globalizacją kultury masowej. Przyroda i kultura jako wartości, które należy chronić. Wychowanie do życia w społeczeństwie Poznanie regionu i jego kultury. Kształtowanie tożsamości narodowej.

17.	Powrót do starożytności – sztuka renesansowa. 2 godz.	Uczeń: – określa ramy czasowe renesansu i wyjaśnia pochodzenie nazwy, – określa zasięg terytorialny sztuki renesansu, – wymienia cechy charakterystyczne sztuki renesansu, – podaje podręcznikowe przykłady dzieł architektonicznych, rzeźbiarskich i malarzkich oraz nazwiska ich twórców, – wie, na czym polega dążenie do realizmu w malarstwie renesansowym.	Uczeń: – zna i omawia okoliczności rozwoju sztuki renesansu, – wyjaśnia związki architektury i sztuki renesansu ze sztuką antyczną, – analizuje dzieła wielkich mistrzów renesansu, – ma świadomość znaczenia epoki renesansu dla rozwoju sztuki i europejskiego dziedzictwa kulturowego, – pogłębia swoją wiedzę poprzez studiovanie literatury przedmiotu, oglądanie reprodukcji w albumach, bezpośredni kontakt z dziełami sztuki.	Edukacja czytelnicza i medialna Kształcenie umiejętności samodzielnego korzystania z zasobów bibliotecznych i innych nośników informacji. Kształcenie i utrwalanie nawyków kulturalnego obcowania z książką i innymi nośnikami informacji. Wychowanie do życia w społeczeństwie Poznanie regionu i jego kultury. Kształtowanie tożsamości narodowej.
18.	Profil na tle pejzażu – pastele suche lub olejne. 1–2 godz.	Uczeń: – wskazuje nowe tematy, jakie pojawiły się w malarstwie renesansowym, – potrafi w pracy plastycznej ukazać ogólne zasady perspektywy, realizmu i światłocienia w malarstwie renesansowym, – komponuje barwną pracę plastyczną, nawiązując do renesansowych portretów na tle pejzażowego tła, – dobiera technikę malarską do tematyki pracy i własnych możliwości, – zachowuje zgodność wypowiedzi plastycznej z tematem.	Uczeń: – omawia tematykę dzieł wielkich mistrzów malarstwa renesansowego i wskazuje przykłady, – swobodnie i w sposób twórczy komponuje całość, uwzględniając wiele środków wyrazu artystycznego oraz zasady perspektywy, – projektuje pracę barwną zgodnie z logiką tematu, świadomie uwzględniając w niej cechy malarstwa renesansowego, – podaje źródła inspiracji, które mogły być wzorem do naśladowania.	

19.	Bogactwo i różnorodność – sztuka barokowa. 2 godz.	Uczeń: – wyjaśnia termin: barok i określa jego ramy czasowe, – opisuje cechy architektury barokowej (przepych, kontrast, bogata ornamentyka), – zna definicje: kopuła, fasada, malarstwo iluzjonistyczne, – wyjaśnia pojęcie dynamiki w architekturze, – zna najwybitniejszych malarzy barokowych, – analizuje przy pomocy nauczyciela reprodukcje dzieł malarskich.	Uczeń: – zna i omawia podłoże historyczne powstania baroku, – analizuje cechy stylu, dostrzega i interpretuje wartości symboliczne wybranych dzieł, – zna i omawia dzieła wybitnych przedstawicieli sztuki baroku, – wyjaśnia główne założenia twórców i omawia na przykładach środki wyrazu plastycznego, – pogłębia swoją wiedzę poprzez studiowanie literatury przedmiotu, oglądanie reprodukcji w albumach, bezpośredni kontakt z dziełami sztuki.	Edukacja czytelnicza i medialna Kształcenie umiejętności samodzielnego korzystania z zasobów bibliotecznych i innych nośników informacji. Kształcenie i utrwalanie nawyków kulturalnego obcowania z książką i innymi nośnikami informacji.
20.	Karnawałowa maska – forma z barwnymi elementami papieroplastyki. Technika łączona. 2 godz.	Uczeń: – wykorzystuje w pracy plastycznej wiedzę o cechach sztuki barokowej, – stosuje zasadę dynamiki oraz wprowadza do pracy plastycznej różnorodne elementy dekoracyjne dające wrażenie barokowego przepychu, – organizuje swój warsztat pracy, – zachowuje zgodność wypowiedzi plastycznej z tematem.	Uczeń: – oryginalnie i w sposób ciekawy komponuje z różnych materiałów dekoracyjną formę z wieloma ozdobami, – twórczo interpretuje temat i przedstawia ciekawą koncepcję artystyczną, inspirowaną barokowym przepychem i bogactwem, – podaje źródła inspiracji, które mogłyby być wzorem do naśladowania.	Wychowanie do życia w społeczeństwie Poznanie regionu i jego kultury. Kształtowanie tożsamości narodowej.
21.	I znowu tęsknota za starożytnością – sztuka klasycyzmu. 2 godz.	Uczeń: – wyjaśnia nazwę kierunku i potrafi określić go w czasie, – dostrzega wzorce antyku greckiego i rzymskiego w architekturze klasycystycznej, – zna pojęcia: klasycyzm, tympanon, portyk, – zna podręcznikowe przykłady architektury sakralnej i świeckiej,	Uczeń: – analizuje i opisuje wpływ kultury antyku na rozwój sztuki klasycystycznej, – dostrzega i analizuje elementy symboliczne, alegoryczne, mitologiczne w rzeźbie i malarstwie klasycyzmu, – analizuje i interpretuje dzieła wielkich twórców klasycystycznych,	Edukacja czytelnicza i medialna Kształcenie umiejętności samodzielnego korzystania z zasobów bibliotecznych i innych nośników informacji.

		– wymienia podstawowe cechy stylu w architekturze, rzeźbie i malarstwie, – zna nazwiska najwybitniejszych twórców klasycystycznych.	– pogłębia swoją wiedzę poprzez studio- wanie literatury przedmiotu, oglądanie reprodukcji w albumach, bezpośredni kontakt z dziełami sztuki.	Kształcenie i utrwalanie nawyków kulturalnego obcowania z książką i innymi nośnikami informacji. Wychowanie do życia w społeczeństwie Poznanie regionu i jego kultury. Kształtowanie tożsamości narodowej. Edukacja ekologiczna Wpływ codziennych czynności i zachowań człowieka na stan środowiska naturalnego.
22.	Pejzaż z dwor-kiem – kolaż lub dowolna technika łączona. Zastosowanie cech architektury klasycystycznej w pracy twórczej. 2 godz.	Uczeń: – potrafi przedstawić w pracy plastycznej, najważniejsze cechy dworku szlacheckiego, – stosuje zasady prawidłowego komponowania i organizowania płaszczyzny obrazu, – potrafi łączyć ze sobą różnorodne materiały plastyczne, – zachowuje zgodność wypowiedzi z tematem.	Uczeń: – projektuje pracę barwną zgodnie z logiką tematu, świadomie uwzględniając w niej cechy architektury klasycystycznej (równowaga, harmonia, statyka, symetria) w połączeniu z elementami pejzażu, – potrafi urozmaicić swój warsztat pracy przez zastosowanie ciekawych połączeń użytych materiałów, – stosuje w pracy plastycznej wiedzę o perspektywie, planach w obrazie, rodzajach kompozycji na płaszczyźnie.	Rozwijanie wrażliwości na problemy środowiska.

23.	Uczucia i kolor – romantyzm. 1 godz.	Uczeń: – potrafi określić okoliczności historyczne rozwoju sztuki romantyzmu, – zna pojęcia: neogotyck, neorenesans, neobarok, neoklasycyzm, eklektyzm, – potrafi wymienić cechy romantyzmu na przykładzie wybranych dzieł, – zna podręcznikowe przykłady dzieł i nazwiska ich twórców, – rozumie i wyjaśnia rolę i misję artysty romantycznego.	Uczeń: – wskazuje i analizuje czynniki, które wpłynęły na kształt sztuki romantycznej, – dokonuje analizy wybranych dzieł, zwracając uwagę na główne założenia kierunku, – dostrzega i interpretuje symbolikę w dziełach malarstwa doby romantyzmu, – potrafi wskazać i poprzeć przykładami inspiracje twórców romantycznych, – pogłębia swoją wiedzę poprzez studiovanie literatury przedmiotu, oglądanie reprodukcji w albumach, bezpośredni kontakt z dziełami sztuki.	Edukacja czytelnicza i medialna Kształcenie umiejętności samodzielnego korzystania z zasobów bibliotecznych i innych nośników informacji. Kształcenie i utrwalanie nawyków kulturalnego obcowania z książką i innymi nośnikami informacji. Wychowanie do życia w społeczeństwie Poznanie regionu i jego kultury. Kształtowanie tożsamości narodowej.
24.	Taniec wodnych nimf lub Świat w świetle Księżycy – akwarela i gwasz. 1 godz.	Uczeń: – zna i rozumie cechy malarstwa romantycznego, – tworzy własną pracę plastyczną, uwzględniając dynamikę, ekspresję, baśniowość lub wątki symboliczne, – komponuje scenę rodzajową lub pejzaż z elementami realnymi lub fantastycznymi, – organizuje własny warsztat pracy, – zachowuje zgodność wypowiedzi z logiką tematu.	Uczeń: – opisuje cechy malarstwa romantycznego na wybranych przykładach, – twórczo i oryginalnie komponuje własną pracę, uwzględniając w niej cechy malarstwa romantycznego, – potrafi odpowiednio dobrać środki wyrazu artystycznego i kompozycję tak, aby przez swoją dynamikę i symbolikę, nawiązywała do idei romantycznych, – przedstawia ciekawą koncepcję artystyczną pod względem kompozycyjnym, kolorystycznym i zawartej treści, – podaje źródła inspiracji, które mogły być wzorem do naśladowania.	

25.	Realizm. 1 godz.	Uczeń: – potrafi wyjaśnić historyczne uwarunkowania rozwoju realizmu, – wyjaśnia nazwę kierunku i określa go w czasie, – zna i wymienia cechy realizmu, – wie, co oznacza pojęcie akademizmu w sztuce, – wie, co to jest barwa lokalna, – potrafi wymienić głównych artystów tego okresu i podać tytuły ich dzieł (przykłady z podręcznika).	Uczeń: – podpierając się wiedzą, analizuje wpływy wydarzeń historycznych na rozwój realizmu, – analizuje i interpretuje dzieła twórców zarówno pod kątem treści, jak i użytych środków wypowiedzi plastycznej, – rozumie i wyjaśnia pojęcie sztuki mimetycznej – naśladowczej, – interpretuje założenia polskich twórców, podkreślając patriotyczną rolę sztuki, – pogłębia swoją wiedzę poprzez studiovanie literatury przedmiotu, oglądanie reprodukcji w albumach, bezpośredni kontakt z dziełami sztuki.	Wychowanie do życia w społeczeństwie Wzmacnianie prawidłowych relacji dziecka z rodziną. Lokalne i regionalne tradycje, święta obcydaje i zwyczaje. Charakterystyka kulturowa regionu. Edukacja czytelnicza i medialna Kształcenie umiejętności samodzielnego korzystania z zasobów bibliotecznych i innych nośników informacji.
26.	Spacer z rodziną – scena rodzajowa w technice barwnej. Martwa natura – technika barwna, np. lawowanie akwarelą. 2 godz.	Uczeń: – rozumie i zauważa problematykę społeczną w dziełach okresu realizmu, – komponuje własną pracę barwną, przedstawiającą scenę z życia codziennego, – stosuje wybraną technikę barwną, dającą możliwość przedstawienia elementów obrazu w sposób jak najbardziej szczegółowy, – organizuje własny warsztat pracy, – zachowuje zgodność wypowiedzi z logiką tematu.	Uczeń: – rozumie i opisuje problematykę dzieł okresu realizmu na przykładach wybranych dzieł, – w oryginalny i ciekawy sposób komponuje własną scenę rodzajową o tematyce z życia codziennego, – świadomie i celowo dobiera technikę do tematyki pracy, uwzględniając realistykę poszczególnych elementów obrazu, – podaje źródła inspiracji, które mogły być wzorem do naśladowania.	Kształcenie i utrwalanie nawyków kulturalnego obcowania z książką i innymi nośnikami informacji.
27.	Radość malowania – sztuka impresjonizmu. 2 godz.	Uczeń: – wyjaśnia nazwę kierunku i określa jego ramy czasowe,	Uczeń: – zna i analizuje cechy malarstwa impresjonistycznego, podając przykłady,	Edukacja czytelnicza i medialna Kształcenie umiejętności samodzielnego korzystania z zasobów

		- wymienia nazwiska głównych przedstawicieli impresjonizmu (C. Monet, A. Renoir, E. Degas) i podaje tytuły ich dzieł (przykłady z podręcznika), - wymienia główne cechy malarstwa impresjonistycznego, - wie, jakie osiągnięcia naukowe były inspiracją dla malarzy impresjonistów.	- zna i omawia dzieła najwybitniejszych przedstawicieli impresjonizmu, wskazując jednocześnie źródła inspiracji twórczej danego artysty, - omawia na przykładzie wybranego dzieła środki wyrazu plastycznego, - pogłębia swoją wiedzę poprzez studiowanie literatury przedmiotu, oglądanie reprodukcji w albumach, bezpośredni kontakt z dziełami sztuki.	bibliotecznych i innych nośników informacji. Kształcenie i utrwalanie nawyków kulturalnego obcowania z książką i innymi nośnikami informacji. Edukacja ekologiczna Przyroda i kultura jako wartości, które należy chronić.
28.	W słońcu, w deszczu... – pejzaż w manierze impresjonistycznej. 2 godz.	Uczeń: - wie, jakimi barwami i technikami malarskimi posługiwali się impresjoniści i potrafi zastosować je we własnej kompozycji plastycznej, - formułuje problem plastyczny i rozwiązuje go, - organizuje swój warsztat pracy, - zachowuje zgodność wypowiedzi z tematem.	Uczeń: - w ciekawy i przemyślany sposób przedstawia pracę malarską w kompozycji dynamicznej, - zachowuje cechy wybranej techniki malarskiej charakterystycznej dla impresjonizmu, - twórczo interpretuje temat, - wskazuje źródła własnej inspiracji twórczej.	
29.	Bunt wobec przeszłości, czyli sztuka pierwszej połowy XX wieku. 2 godz.	Uczeń: - potrafi wymienić nazwy najważniejszych kierunków w sztuce pierwszej połowy XX wieku (kubizm, abstrakcjonizm, ekspresjonizm, surrealizm), - zna nazwiska czołowych przedstawicieli tych kierunków i podaje podręcznikowe przykłady ich dzieł, - potrafi określić swój stosunek do dzieł sztuki współczesnej.	Uczeń: - zna najważniejsze kierunki w sztuce pierwszej połowy XX wieku i potrafi omówić cechy tych kierunków, - potrafi omówić, jak zmieniła się sztuka XX wieku w porównaniu do epok poprzednich, - dokonuje analizy wybranych dzieł, zwracając uwagę na główne założenia kierunku, - uzupełnia swoją wiedzę o kierunkach w sztuce poprzez studiowanie literatury przedmiotu, oglądanie reprodukcji w albumach,	Edukacja czytelnicza i medialna Kształcenie umiejętności samodzielnego korzystania z zasobów bibliotecznych i innych nośników informacji. Kształcenie i utrwalanie nawyków kulturalnego obcowania z książką i innymi nośnikami informacji.

			bezpośredni kontakt z dziełami sztuki.	Wychowanie do życia w społeczeństwie Poznanie regionu i jego kultury. Kształtowanie tożsamości narodowej.
30.	Niesamowity sen – kompozycja w manierze surrealistycznej. Świat się zmienia – abstrakcja. Kompozycje w technice kolażu, frotażu lub fotokolażu. 2 godz.	Uczeń: – tworzy pracę plastyczną, kierując się potrzebą oryginalności i niezależności, – wykorzystuje w pracy własnej wiedzę o technikach plastycznych, – inspirowany tematyką dzieł surrealistycznych oraz dąży do świadomej deformacji kształtów w kompozycji własnej, – organizuje własny warsztat pracy.	Uczeń: – twórczo i oryginalnie interpretuje temat, – deformuje kształty, odchodzi od natury, wprowadza elementy ekspresji poprzez świadomy dobór środków wyrazu plastycznego, – świadomie i celowo dobiera technikę do tematyki pracy, uwzględniając charakterystyczne cechy poszczególnych elementów obrazu, – podaje źródła inspiracji, które mogły być wzorem do naśladowania.	
31.	Nowe techniki, treści i formy wypowiedzi artystycznej – sztuka drugiej połowy XX wieku. 2 godz.	Uczeń: – wymienia nazwy najważniejszych kierunków w sztuce, które rozwinęły się w drugiej połowie XX wieku (konceptualizm, sztuka ziemi, environment, happening, sztuka multimedialna), – zna nazwiska czołowych przedstawicieli tych kierunków i potrafi wymienić podreźnikowe przykłady ich twórczości, – wyraża własną opinię na temat dzieł sztuki nowoczesnej.	Uczeń: – zna najważniejsze kierunki w sztuce pierwszej połowy XX wieku i potrafi omówić cechy tych kierunków, – omawia okoliczności rozwoju tych kierunków i rozumie rolę sztuki w obliczu przemian po drugiej wojnie światowej, – dokonuje analizy wybranych dzieł, zwracając uwagę na główne założenia kierunku, – uzupełnia swoją wiedzę o kierunkach w sztuce poprzez studiowanie literatury przedmiotu, oglądanie reprodukcji w albumach, bezpośredni kontakt z dziełami sztuki.	Edukacja ekologiczna Przyroda i kultura jako wartości, które należy chronić. Edukacja czytelnicza i medialna Kształcenie umiejętności samodzielnego korzystania z zasobów bibliotecznych i innych nośników informacji. Kształcenie i utrwalanie nawyków kulturalnego obcowania z książką i innymi nośnikami informacji.
32.	Jesteśmy częścią świata – happening. 2–3 godz.	Uczeń: – podejmuje się nietypowych działań plastycznych inspirowanych sztuką współczesną,	Uczeń: – w kreatywny i oryginalny sposób realizuje nietypowe zadanie plastyczne oparte na założeniach happeningu,	

		- przygotowuje rekwizyty i materiały potrzebne do wykonania zadania plastycznego, - tworzy układy i kompozycje przestrzenne, również w plenerze, wykorzystując różnorodne materiały i surowce wtórne, - umiejętnie współpracuje w grupie.	- wykorzystuje w pracy własnej elementy innych kierunków sztuki współczesnej, np. land artu, - w przemyślany i zgodny z założeniami tematu sposób organizuje własny warsztat pracy, - urozmaica swój warsztat pracy, wprowadzając materiały i surowce wtórne jako materiały plastyczne, - umiejętnie współpracuje i dokonuje podziału zadań w grupie.	
33.	<i>Ile znamy, ile pamiętamy?</i> Lekcja powtórzeniowa – najważniejsze dzieła sztuki. 1 godz. * Analiza dzieła sztuki. 1 godz. Test sprawdzający umiejętności.	Uczeń: - zna najważniejsze dzieła sztuki i rozpoznaje je na przykładach, - wymienia środki wyrazu plastycznego w dziełach malarских, rzeźbach i grafikach, - dokonuje analizy wybranego dzieła sztuki, - posługuje się w praktyce pojęciami z dziedziny plastyki.	Uczeń: - zna najważniejsze dzieła sztuki, rozpoznaje je na przykładach, zalicza do właściwej epoki, stylu lub kierunku, zna nazwiska autorów tych dzieł, - zna i omawia środki wyrazu artystycznego w dziełach reprezentujących różne dziedziny sztuki, - umiejętnie posługuje się pojęciami z dziedziny plastyki, wykorzystując je w analizie i interpretacji dzieła sztuki.	

* Wybór dzieła do analizy zależy od pozyskanych przez uczniów umiejętności.